

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
CHIRCHIQ DAVLAT PEDAGOGIKA UNIVERSITETI
SAN’ATSHUNOSLIK FAKULTETI
“TASVIRIY SAN’AT VA DIZAYN” KAFEDRASI

R.R.Atjanova

TASVIRIY FAOLIYATGA O‘RGATISH METODIKASI

60110200- Maktabgacha ta’lim yo’nalishi

O‘QUV QO‘LLANMA

CHIRCHIQ – 2023

Mazkur o‘quv qo‘llanmada tasviriy faoliyat tushunchasi, fanning predmeti, maqsadi va vazifalari, tasviriy faoliyat va ularning turlari, tasviriy faoliyat mashg‘uloti turlari, rasm chizish, applikatsiya qilish, kurish-yasash ishlarini bajarish, loydan yoki plastilindan narsa yasash, noan’anaviy usulda rasm chizishni amalga oshirish jarayonlari haqida so‘z yuritilgan.

Mazkur o‘quv qo‘llanma 60110200 – Maktabgacha ta‘limi yo‘nalishi bakalavriat bosqichi talabalari, shuningdek Maktabgacha ta‘lim tashkilotlari tarbiyachilari uchun mo‘ljallangan.

Taqrizchilar:

B.B.Boymetov - Chirchiq davlat pedagogika universiteti Tasviriy san’at va dizayn kafedrası professori, p.f.n.

N.J.Mullajonova - Sharof Rashidov nomidagi Samarqand davlat universiteti San’atshunoslik kafedrası dotsenti

Chirchiq davlat pedagogika universiteti o‘quv-uslubiy kengashining 2023-yildagi _____ sonli qarori asosida ushbu o‘quv qo‘llanma nashrga tavsiya etildi

©R.R.Atajanova 2023-y

MUNDARIJA

Kirish.....5

I BOB. MAKTABGACHA TA'LIM TASHKILOTLARIDAGI BOLALARNI HAR TOMONLAMA RIVOJLANTIRISHDA TASVIRIY FAOLIYAT TURLARINING O'RNI

1.1.Rasm chizish -tasviriy faoliyat turi sifatida.....	7
1.2.Kichik guruhdagi bolalarga rasm chizishni o'rgatish.....	12
1.3.O'rta guruhdagi bolalarga rasm chizishni o'rgatish.....	15
1.4.Katta guruhdagi bolalarga rasm chizishni o'rgatish.....	21
1.5.Tayyorlov guruhdagi bolalarga rasm chizishni o'rgatish.....	25
1.6.Turli yoshdagi bolalar guruhiga rasm chizishni o'rgatish.....	27
1.7.Bolalarga noana'naviy ashyolar va texnik usullar yordamida rasm chizishni o'rgatish.....	41

II BOB. MAKTABGACHA TA'LIM TASHKILOTLARIDA TASVIRIY FAOLIYAT MASHG'ULOTI TURLARI (LOYDAN BUYUM YASASH, APPLIKATSIYA, QURISH-YASASH)

2.1. Tasviriy faoliyat mashg'uloti turlari.....	46
2.2. Kichik guruhdagi bolalarda tasviriy faoliyat mashg'uloti turlari.....	48
2.3. O'rta guruhdagi bolalarda tasviriy faoliyat mashg'uloti turlari.....	55
2.4. Katta guruhdagi bolalarda tasviriy faoliyat mashg'uloti turlari.....	63
2.5. Tayyorlov guruhdagi bolalarda tasviriy faoliyat mashg'uloti turlari.....	69
2.6. Turli yoshdagi bolalar guruhida tasviriy faoliyat mashg'uloti turlari.....	74
2.7. Maktabgacha ta'lim muassasalarida qurish-yasash.....	76

III BOB. MAKTABGACHA TA'LIM TASHKILOTLARIDA TASVIRIY FAOLIYAT MASHG'ULOTLARINI TASHKIL QILISH

3.1. Tasviriy faoliyat mashg'ulotlarini tashkil qilish.....	95
3.2. Tasviriy faoliyat mashg'ulotlarining o'zaro va boshqa mashg'ulotlar bilan bo'liqligi.....	97

3.3. Mashg‘ulotlaridan tashqari vaqtlarda tasviriy faoliyat.....	98
3.4. Tarbiyachining tasviriy faoliyat mashg‘ulotlarini tashkil qilishdagi kompetentligi.....	104
3.5. Tasviriy faoliyat mashg‘ulotlari jihozlariga qo‘yiladigan talablar.....	114
Glossariy.....	122
Adabiyotlar.....	129

KIRISH

O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2016-yil 29-dekabrda “2017-2021-yillarda maktabgacha ta’lim tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi PQ-2707-sonli qarori ijrosini ta’minlashda bolalarni maktab ta’limiga tayyorlash darajasini tubdan yaxshilash, ta’lim-tarbiya jarayoniga zamonaviy ta’lim dasturlarini tatbiq etish, malakali pedagog kadrlar bilan ta’minlash, bolalarni har tomonlama intellektual, axloqiy, estetik va jismoniy rivojlantirish uchun shart-sharoitlar yaratish, ta’lim muassasalarining moddiy texnika bazasini, Maktabgacha ta’lim tizimini yanada takomillashtirish bo‘yicha 2017-2021-yillarga mo‘ljallangan dasturida belgilangan vazifalarni amalga oshirish chora-tadbirlari rejasi ishlab chiqildi.¹ Maktabgacha ta’limning vazifasi bolalarni xalqning boy milliy, madaniy-tarixiy merosi va ma’naviy axloqiy jihatdan tarbiyalash: bolalarda milliy vatanparvarlik hislarini shakllantirish, maktabgacha yoshdagi bolalarda bilim olish ehtiyojini, o‘qishga intilish moyilliklarini shakllantirib, ularni muntazam ravishda ta’lim jarayoniga tayyorlash, bolalarning tafakkurini rivojlantirish, o‘zining fikrini mustaqil va erkin ifodalash malakalarini shakllantirish, bolalarning jismoniy va ruhiy sog‘ligini ta’minlashdan iborat.

Asosiy maqsadlardan yana biri zamonaviy tasviriy san’at orqali bolalardagi qobiliyat hamda imkoniyatlarni aniqlab, ularni to‘g‘ri shakllantirish va yuzaga chiqarishdir.

Tasviriy san’atning o‘ziga xos murakkabliklarini tushunib, uning nozik qirralarini maktabgacha yoshdagi bolalarga ulashish mahoratiga ega bo‘la oladigan tarbiyachilarni yetishtirib chiqarish vazifasi turibdi.

Maktabgacha ta’lim tashkilotlarida tasviriy faoliyat vositasida bolalarning estetik qobiliyatlarini shakllantirib rivojlantirishda tarbiyachining o‘rni juda

¹ O‘zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari to‘plami, 2017-y., 1-son, 11-modda, 35-son, 923-modda; Qonun hujjatlari ma’lumotlari milliy bazasi, 31.07.2018-y., 06/18/5483/1594-son; 01.01.2020-y., 07/20/4555/4257-son lex.uz/docs/-3090103